

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Inquiruntur varia circa voluntatem credendi & piam affectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

XIV. *Res tota declaratur exemplo à naturalibus de sumptis.*

In aliâ tamen etiam sententiâ sustineri utcumque potest solutio data; sicut servus jubente Domino, interdum terram fodit, quamvis non ob eundem finem, quem habet dominus, sed quia persuasum habet, bonum hic & nunc esse domino obedire. Sic cum videat intellectus bonum & honestum esse in præsentis voluntatis imperio obtemperare, eâ impellente assensum Fidei circa objectum, quamvis obscure propositum, elicit.

XV. *Solvitur alia objectio contentans assensum Fidei esse necessarium.*

Tandem, ut occurram objectioni, quæ à nonnullis hic fieri solet ad probandum actum Fidei esse necessarium: dicunt namque, sicut qui Romam nunquam vidit, de illius tamen Urbis existentia dubitare non potest, utpote quam à tot fide dignis existere accipit, ita cum non à paucioribus, fidèque etiam dignioribus habeamus mysteria Fidei nostræ esse vera, non magis de eis, quam de existentia Romæ dubitare possumus, sed necessariò rapimur ad assensum. Respondetur tamen, latam hic esse disparitatem; tot enim tamque graves difficultates ac dubia circa res Fidei occurrunt, ut homines ab iis credendis recedant, efficiantque, ut non solum non necessitentur ad assensum, sed novo insuper determinativo, imperio scilicet voluntatis, ad hoc indigeant. At verò contra existentiam Romæ nulla occurrit difficultas. Sed hæc de re fusè dictum est in superioribus.

Quare mysteria Fidei non necessitentur ad assensum.

SECTIO TERTIA.

Inquiruntur varia circa voluntatem credendi, & piam affectionem.

I. *Non ad Fidem tantum divinam, sed etiam ad humanam requiritur motio voluntatis.*

QUÆRES primò, Utrum ad Fidem etiam humanam necessaria sit voluntatis determinatio? Negat P. Coninck Disp. 13. de Actib. dub. 4. num. 40. & 41. quamvis enim, inquit, media opinionis, vel Fidei etiam humanæ evidentiam in objecto non ostendant, nec illud clarè probent esse verum, probant tamen esse evidenter probabile. At sanè mira mihi videtur hæc doctrina; aliud namque est judicare objectum aliquod esse evidenter probabile, aliud objectum illud esse verum: primum quidem contingit quoties pro conclusione aliquâ afferuntur rationes evidenter probabiles, sed hic non est actus Fidei, nec enim recumbit hic actus in auctoritate dicentis, sed in evidentia probabilitatis objecti. Sic etiam motiva credibilitatis mysteriorum Fidei divinæ manifestè ostendunt mysteria illa esse evidenter credibilia, & hoc judicat quisquis objecta hoc modo sibi proposita considerat, non tamen propterea judicet mysteria illa esse vera, nec circa illa elicit actum Fidei divinæ, credendo scilicet propter auctoritatem divinam ea ita se à parte rei habere, sicut motiva suadent. Quemadmodum ergo ad Fidem divinam, ita etiam ad humanam hominis unius requiritur inclinatio voluntatis; quantumvis enim mihi constet hominem aliquem hoc vel illud dicere, potest nihilominus vel fallere, vel falli, sicque datur adhuc locus motioni voluntatis. Aliud esse videtur, cum plurimi sine contradictione in eodem conspirant, ut esse Romam.

Aliud est objectum aliquod esse evidenter probabile, seu credibile, aliud esse verum.

Cur ad Fidem humanam requiritur inclinatio voluntatis.

II. *An solum ad primum*

QUÆRES secundò: Utrum non ad primum tantum actum Fidei circa aliquod objectum, sed ad omnes etiam sequentes circa illud requiratur

motio, seu imperium voluntatis? P. Suarez hic, Disp. 6. Sect. 7. num. 7. sine ait, quamvis ad primum illum actum Fidei requiratur pia affectio, seu imperium voluntatis, ubi tamen habitum quis actuum credendi objectum illud acquisivit, docet nullam amplius imperii voluntatis esse necessitatem, sed solum ad applicandum intellectum ad cogitandum de articulis Fidei, hac verò applicatione positâ ait nos ex habitu operari, & sine novâ motione voluntatis actus Fidei circa objectum illud elicere.

actum Fidei circa aliquid quod objectum necessarium sit imperium voluntatis.

III. *Tam ad actum Fidei sequentes, quam ad primum requiritur determinatio voluntatis.*

Sed contra: Ratio siquidem, quare ad actum Fidei elicendum requiritur imperium voluntatis, est obscuritas objecti, cum ergo, quantumcumque in variis quis se circa objectum illud credendi actibus exercuerit, eadem semper maneat in objecto obscuritas, manet semper necessitas extrinseci determinativi, & opus est inclinatione voluntatis. Deinde actus Fidei, etiam milies repetiti, semper sunt obscuri, ac proinde generare nequeunt habitum clarum, sed obscurum tantum, & sui similem. Et idem est de speciebus ab actibus Fidei circa objectum illa relictis, non enim sunt actibus, à quibus relinquuntur, clariores. Non ad primum ergo actum tantummodo, sed ad omnes insequentes requiritur imperium voluntatis, sive hoc naturale sit, sive supernaturaliale, de quo postea.

Nec habitus, nec species sunt clariores actibus.

IV. *Ex magna postea credendi facilitate non arguitur minime tunc intercedere imperium voluntatis.*

Verum est quidem, ubi quis actus varios Fidei circa objectum aliquod elicit, minore eum postea difficultate rem illam credere; hoc tamen non arguit tunc non intercedere imperium voluntatis, sed solum intercedere imperceptibiliter, ut in eo contingit, qui longâ consuetudine didicit artificiosè pulsare citharam, hic enim ubi artem perfectè callet, imperium illud internum, quo digitos summâ celeritate & facilitate movet, non sentit, cum tamen juxta omnes illud semper dari sit certissimum. Provenit ergo hæc facilitas tum à voluntate, quæ diuturno hujuscemodi imperii actuum exercitio citius multo hos Fidei actus imperat: tum ab intellectu, qui longo usu intensiores jam species acquisivit, quæ simul cum inclinatione voluntatis, ad hos actus facilitant.

Unde procedat prædicta facilitas.

V. *Habitus conclusionis solus nunquam supplet locum præmissarum.*

Dices: Quotidianâ constat experientiâ, ubi quis conclusioni alicui assensum propter præmissas aliquoties præbuit, cum postea eidem conclusioni ex habitu à prioribus actibus producto, summâ cum facilitate sine præmissis assentiri, ergo & ex habitu elicere similiter circa prædictum objectum actus Fidei poterit absque imperio novo voluntatis. Respondetur, habitum conclusionis solum, nunquam supplere locum præmissarum, sed semper confusa saltem memoria præmissarum intervenit, quæ propter præmissas quarum facit nos recordari, movet ad assentendum conclusioni, quamvis habitus ad facilitatem illam plurimum conducat.

Intervenit semper confusa quedam memoria præmissarum.

SECTIO QUARTA.

Debeatne hic credulitatis affectus esse supernaturalis.

QUÆRES tertio: Utrum pia hæc voluntatis affectio esse debeat in substantiâ supernaturalis. Negat Scotus in tertio, Distinct. 25. quaest. 2. & alii nonnulli. Dicendum nihilominus cum communi sententiâ esse in substantiâ supernaturali.

I. *Pia voluntatis affectio ad actum Fidei requiritur, est supernaturalis.*